

Sundsvalls kommuns remissvar regional indelning - SOU 2016:48

Sundsvalls kommuns remissvar utgår från den funktionella arbetsmarknadsregionen förutsättningar att fortsätta växa och utvecklas utan att det sker på bekostnad av människor och miljö med stöd i RIKARE, Sundsvalls kommuns hållbara tillväxtstrategi 2021.

Sundsvalls kommun välkomnar en framtidsanpassad samhällsorganisation. Det är angeläget med en översyn av statsmaktens samordning, ansvar och samverkan mellan stat, landsting och kommuner. Kommunen stödjer därför delbetänkandets förslag som innebär att Norrlands län kan träda i kraft den 1 januari 2019. Med beslut om en ny läns- och landstingsindelning bör indelningsändringar göras så snart som möjligt.

Sundsvalls kommun vill särskilt belysa vikten av att staten också fullföljer sitt ansvar att skyndsamt anpassa lokalisering av statlig närvaro, dess organisationer och myndigheter utifrån de nya regionerna. Ett sådant förslag till indelning bör utredas och redovisas i slutbetänkandet under 2017.

Remissvaret är sammanställt under fyra rubriker och innehåller förslag och inspel till fortsatt arbete. Dessa tar sin utgångspunkt i de argument som finns för en ny regionindelning.

Rubrikerna är:

1. Jämnstarka regioner
2. Förmåga att ansvara för regionsjukvård
3. Kapacitet att bygga strukturer för regional utveckling
4. Utgå från befintliga samverkansmönster

1. Jämnstarka regioner

Norrland kommer att även med en ny regionindelning vara en region med den största ytan och det lägsta antalet invånare. Slutsatsen är att vi inte kan få jämnstarka regioner. Vi kan däremot få ett mer resursstarkt och mer robust Norrland för att hantera framtida utmaningar.

Det finns en logik i att sjukvården kan bli bättre rustade att hantera:

- Ett ökat vårdbehov
- ökade krav på specialistvård
- nödvändig upprustning av lokaler och samordnade investeringar inom digitaliseringen mm

Logiken är svårare att följa för bättre förutsättningar för tillväxt och regional utveckling. Indelningskommittén avser att återkomma till ett mer fördjupat resonemang om det regionala

tillväxtarbetet i slutbetänkandet. Sundsvalls kommun föreslår därför att följande frågeställningar hanteras i detta resonemang:

- a) I underlaget hänvisas till arbetsmarknadsregionernas förutsättningar att växa. Utifrån rådande förutsättningar, är det endast Umeås arbetsmarknad som bedöms fortsatt ha goda förutsättningar att växa. Sundsvalls kommun efterlyser en scenarioanalys utifrån nya förutsättningar. Ingående parametrar inom exempelvis infrastruktur- och kompetensförsörjningsfrågor bör belysas utifrån nya möjligheter och ny statlig samordning och ansvarsfördelning.
- b) Arbetsmarknadsregionernas förutsättningar att växa och utvecklas är i det längre perspektivet avhängigt en utbyggd infrastruktur med arbetsmarknadsförstoring som följd. Det arbetet bedöms kunna intensifieras med ny samordning av statliga myndigheter då staten har ett ansvar för finansiering via nationella transportplanen.
- c) För Sundsvalls del är det viktigt att samordning i infrastrukturfrågor också sker över södra länsgränsen, mot nuvarande Gävleborgs län.
- d) I det kortare tidsperspektivet är samverkan och insatser för kompetensutveckling och kompetensförsörjning avgörande. De kompetensplattformar som finns för att främja kompetensförsörjning och utbildningsplanering bör utredas för bättre samordning och effektivitet.
- e) Mittuniversitetet utgör regionalt universitet även för Gävleborgs norra delar. Utbytet kan antas ha varit större om det funnits en samordning av kollektivtrafiken/ transportmöjligheter över länsgränsen.
- f) Tillväxtpolitiken lägger stor vikt vid specialisering i funktionella arbetsmarknadsregioner som kan agera tillväxtmotorer och ge service till sitt omland. Dessa arbetsmarknadsregioner bör ha en tydlig roll i det fortsatta strategiska regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet. På samma sätt som det behövs hård infrastruktur för regionförstoring behövs mjuk infrastruktur för tillväxt och innovation.

2. Förmåga att ansvara för regionsjukvård

Landstingens ekonomiska utmaningar kommer fortsatt vara utmanande bland annat på grund av den demografiska utvecklingen och att nya behandlingsmetoder och -möjligheter driver kostnadsutvecklingen. Invånarnas förväntningar på sjukvården följer välfärds- och teknikutvecklingen, vilket ställer höga krav på både utbildning, arbetsmiljö och ständig kompetensutveckling. Utifrån indelningskommitténs slutsatser behöver Norrland bättre förutsättningar att:

- Rekrytera kvalificerade medarbetare och utveckla högspecialiserade team. Landstingen blir allt mer konkurrensutsatta. Invånarna vänder sig till den vårdgivare som kan ge bäst vård.
- Möjliggöra en god forsknings- och utbildningsmiljö med fokus på prevention och vård i nationell/internationell front, vilket är en förutsättning för att utveckla en konkurrenskraftig vård.

Utifrån behovet att utveckla goda förutsättningar, välorganiserad och tillgänglig specialistvård inom ett geografiskt område av Norrlands storlek, bör följande frågeställningar hanteras i det fortsatta utredningsarbetet och redovisas i utredningens slutbetänkande:

- a) Det är viktigt med landstingets framtida transparens och dialog med regionens vårdtagare. Landstingets närvaro över stor yta sätter stor press på trovärdighet och

tillit. Den lokala kännedomen övergår till förtroende för kompetens, kvalitet och kultur. I den frågan ligger också hur man utvecklar det demokratiska kapitalet på bästa sätt.

- b) Det finns ett särskilt behov att skapa en trygg och robust utveckling inom digitalisering/IT och snabba och flexibla transportlösningar. Avstånd både fysiskt och mentalt skapar rädsla och motstånd.

3. Kapacitet att bygga strukturer för regional utveckling

Det behövs bättre förutsättningar för regional utveckling och tillväxt i den nya regionen. Det går inte att utgå från gamla synsätt. Exempel på förslag:

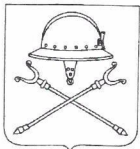
- a) Ett Norrland med få invånare över en stor yta som ska samverka, mötas och utvecklas ställer höga krav på snabb bredbandsutbyggnad i hela Norrland. Regeringen har ett mål om att 90 % av alla hushåll och företag i Sverige ska ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s senast år 2020. Så här ser den nuvarande tillgången i de fyra nordligaste länen ut:
 - Norrbotten: 62 %
 - Västerbotten: 76 %
 - Jämtland: 50 %
 - Västernorrland: 54 %
 - Inom länen, på kommunnivå, är skillnaderna ännu tydligare. I Ånge kommun har t.ex. 27 % av alla hushåll och företag tillgång till 100 Mbit/s, jämfört med 64 % i Sundsvalls kommun.
- b) Ny kollektivtrafikmyndighet måste ha ett uppdrag som även innefattar biljettsamverkan över läns- och nationsgränser.
- c) Regionförstoring kräver bättre pendlingsutbyte för arbete och studier även över länsgränsen mellan Västernorrlands och Gävleborgs län.
- d) Mittuniversitetet utgör regionalt universitet även för Gävleborgs norra delar. Utbytet kan antas ha varit större om det funnits en samordning av kollektivtrafiken/transportmöjligheter över länsgränsen.
- e) I den nya regionen finns ett antal flygplatser som har statlig medfinansiering som underskottstäckning. I ljuset av en ny geografi ändras sannolikt också behovet av persontransporter inom Norrlands olika delar. Flera frågeställningar som har med exempelvis Arlandas (Brommas) kapacitet kan komma att påverka människors rörlighet och näringslivets syn på tillgänglighet och effektivitet.

4. Utgå från befintliga samverkansmönster

Sundsvalls kommun har idag till delar väl fungerade samarbeten mellan Västernorrland, Jämtland, Trondheim och Gävleborg. Vår funktionalitet korsar såväl en nationsgräns som en ny länsgräns. I den nya geografien finns behov att det ges möjlighet att stärka befintliga samverkansmönster såväl som att komplettera med nya önskade samverkansplattformar. Följande frågeställningar föreslås hanteras i det fortsatta utredningsarbetet och redovisas i utredningens slutbetänkande:

- a) De funktionella arbetsmarknadernas utveckling ligger till grund för den nya regionens konkurrenskraft och förutsättningar att leverera välfärd. Roller, ansvar och strategier utifrån internationella och nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft bör utredas.

- b) Mittuniversitetet är av central betydelse i geografin för fortsatt utveckling och tillväxt. Mittuniversitetets roll som kunskapsproducent för hela södra Norrlands och norra Gävleborgs utveckling bör belysas. Exempelvis bör statlig forskningsfinansiering för likvärdig konkurrenskraft m.m. utredas.
- c) Bättre analys och samverkan inom arbetsmarknads- och kompetensförsörjningsfrågor generellt.
- d) Relation och beroendet mellan stad och omland behöver belysas utifrån en gemensam inomregional planering.
- e) Norrlands betydelse som energi- och råvaruleverantör bör belysas ur ett hållbarhetsperspektiv. Det finns ett behov av regionala samverkansplattformar för att stärka och utveckla ansvarstagande av hållbart resursutnyttjande för framtida generationer, likväl att fånga utveckling av innovationer och export av hållbara varor och tjänster.

§ 190 Regional indelning SOU 2016:48 - remiss

(KS-2016-00564-2)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta koncernstabens remissvar som eget, samt

att överlämna remissvaret till finansdepartementet senast **den 6 oktober** 2016. Remissvaret skickas i elektronisk form i både word och pdf-format till fi.registrator@regeringskansliet.se. Remissvaret ska ange finansdepartementets diarienummer **Fi2016/02568/K**.

Ärendet

Sundsvalls kommun är inbjuden att lämna synpunkter på förslagen eller materialet i delbetänkandet av indelningskommittén SOU 2016:48 Regional indelning – tre nya län.

Kommittén har haft i uppdrag att föreslå en ny läns- och landstingsindelning som innebär att Sverige delas in i väsentligt färre län och landsting. I uppdraget ingår även att föreslå en enhetlig beteckning för kommuner på regional nivå och hur landsting ska tilldelas det regionala utvecklingsansvaret.

Enligt uppdraget ska kommittén lämna förslag på flera indelningsändringar som kan träda i kraft den 1 januari 2023. I detta delbetänkande lämnas förslag som, för läns- och landstingens del, kan träda i kraft den 1 januari 2019.

Överläggning

Peder Björk (S), Kjell Bergkvist (C) och Roger Johansson (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Jörgen Berglund (M) yrkar bifall till moderaternas förslag till remissvar.

Arne Engholm (L) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Vidare önskar han lämna en protokollsanteckning.

Linnéa Kjellman (C) önskar lämna en protokollsanteckning.

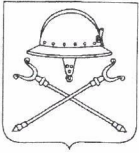
Justerandes signatur

PS

celn

WTH

Utdragsbestyrkande

Johnny Skalin (SD) och Liza-Maria Norlin (KD) instämmer i Jörgen Berglunds (M) yrkande.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut, *dels* kommunstyrelsens förslag och *dels* Jörgen Berglund med fleras förslag. Hon ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Vidare godkänner ordföranden att Arne Engholms (L) protokollsanteckning och Linnéa Kjellmans (C) protokollsanteckning får lämnas.

Reservation

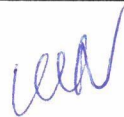

Lina Heidenbeck (M), Margareta Engström (M), Hjördis Bredberg (M), Bertil Swenson (M), Mikael Gäfvert (M), Alicja Kapica (M), Elisabeth Gisslin Burman (M), Mats-Johan Adner (M), Jörgen Berglund (M), Tom Emanuelz (M), Per-Magnus Forsberg (M), Habib Effati (M), Bertil Kjellberg (M), Elin Nilsson (M), Sven Bredberg (M), Patrik Gustavsson (M), Hans Brynielsson (KD), Liza-Maria Norlin (KD), Johnny Skalin (SD), Lars Skoglund (SD), Ove Skalin (SD), Mats Hellhoff (SD), Jan Björnefax (SD), Roland Persson (SD), Christina Vallsten (SD) och Börje Mattsson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Protokollsanteckning

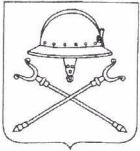
Arne Engholm (L) lämnar följande protokollsanteckning:

"Ansvarskommittén presenterade i december 2003 den offentliga utredningen Utvecklingskraft för hållbar välfärd (SOU 2003:123). Redan då stod det klart, för oss Liberaler, att samhällsorganisationen måste förändras för att möta en ny verklighet. Vi Liberaler anser att framtiden kommer att ställa sådana krav att länen måste samverka i en fastare form än det samarbete som redan är etablerat inom t.ex. sjukvård och kultur. Ett annat skäl är förstärka insyn och demokrati. Det kan bara ske inom lagbunden samarbetsform som en regionbildning kommer att utgöra. Vi menar att en större region kommer att underlätta rekrytering av medarbetare på många områden men främst inom slutenvården. Den medicintekniska utvecklingen kräver specialistkunskaper under ständig utveckling. Den miljön kan knappast etableras i varje enskilt landsting. Politikerrollen kommer förändras och det måste partierna beakta i nomineringsprocessen. Det blir ett annat ansvar och sannolikt nya arbetsformer när e-demokrati blir ett faktum.

Justerandes signatur

AS | |

Utdragsbestyrkande

Landstinget tar över det regionala utvecklingsansvaret och inom ramen för detta förstärks samverkan ytterligare mellan kommunerna och landstinget. Vi är därigenom förberedda betr. förändrad ansvarsfördelning den dagen då beslutet om att inrätta region Norrland fattas.

Norrland har i sin helhet ett mycket stort behov av näringslivsutveckling och goda transportmöjligheter för att nå tillväxt och bra välfärd. Därför är det viktigt att ta ett stort ansvar i regionbildningen för mångfald och främjande av ett obyråkratiskt och kreativt näringsliv i hela Norrland.

Naturligtvis kommer det att bli en jobbig process att bilda region Norrland. Hur skall organisationen se ut? Vart skall regioncentret placeras? Blir det slagsmål om residensstaden? Vi kan få en del lärdom från befintliga regioner som Västra Götaland och Skåne. Västra Götaland har nyligen presenterat en rapport; "Så gjorde vi! Erfarenheter av att bilda en stor region". Där kan bl.a. se hur man valt att placera s.k. regioncentra på fem platser i regionen. Så bör vi också tänka inför vår regionprocess.

Delbetänkandet berör i huvudsak landstingets ansvarsområden och ligger därför ej i den kommunala kompetensen.

Liberalerna stödjer således delbetänkandets förslag som innebär att Norrlands län kan träda i kraft den 1 januari 2019."

Linnéa Kjellman (C) lämnar följande protokollsanteckning:

"Centerpartiet ställer sig bakom remissvaret, då skrivelsen ställer viktiga frågor som mer ingående behöver belysas inför en kommande regionbildning; bland annat vad avser tillväxt- och regionutveckling, såsom den funktionella arbetsmarknadens förutsättningar med kompetensförsörjning och Mittuniversitetets framtida roll för regionen med Sundsvall som gränskommun."

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens protokoll 2016-09-12 § 206
- Koncernstabens skrivelse, KS-2016-00564-2
- Sundsvalls kommuns remissvar regionindelning
- Moderaternas förslag till remissvar, *separat utskick till kommunstyrelsen 2016-09-12*

Justerandes signatur

DS

leen

Utt

Utdragsbestyrkande